

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERȚII se primesc după tarif la Administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate.

Abonamente: Pe un an . 780 Lei Pe 1/2 an . 390 Lei Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Desvoltarea agriculturii

Arad, 9 Ian.

Dacă am sta să cercetăm în amănunte problemele realizate în opera de organizare și de consolidare a țării pe toate terenurile de activitate în cursul anului ce a trecut...

Pentru o anumită categorie de agricultori s'a tipărit un mare număr de lucrări de popularizare ale științelor agricole și culturii pomilor roditori.

Lucrările de expropriere pentru lucrările de noi izlazuri comunale în toată țara au fost cu mult grăbite în cursul ultimului an: s'au dat la primirea comunelor...

S'au organizat conferințe și cursuri pentru agricultură, viticultură, sericicultură și creșterea vitelor la cari au asistat un mare număr de săteni, învățători, preoți, personal silvic și agricol.

O preocupare activă a fost apoi organizarea a sute de expoziții agricole și zootehnice în toate centrele țării și s'a constatat că sistemul expozițiilor...

S'au votat numeroase legi de protecție a agriculturii prin selecționarea semințelor și măsuri împotriva boalelor vegetale.

Intre mijloacele directe de intervenție a Statului s'a dat o mare atenție fermelor-model, al căror număr s'a mărit dela 6 în 1918 la 54 azi, iar reorganizarea lor s'a înfăptuit astfel ca să corespundă necesităților timpului.

Judecătă la un loc, această formidabilă activitate exousă în rădăurile de mai sus pare a fi opera unor mijloace puternice utilizate un timp mai îndelungat.

„Bisericețe” călătoare...

NOTE

Arad, 9 Ian.

Cladat, nu? Am cettit msi deunzi în „Universul” că maramureșenii cunoscând dragostea ce-o are un toatăl personaj...

Deșigur că maramureșenii n'au înțeles dorința înaltului personaj că — o fi cerut poate o frunte după una din aceste mânaștoare...

Că zic locuitorii când nu vor mai auzi clopotele sfântului? Ziarele Metropolisului din Sibiu nu team că într'o zi va fi mutată tanc nesam de descoperitorul lui Tut-Ank-Amen — în Egipt?

Pagubele pricinuite de inundații în Rhenania

Berlin. — Din Coblenz se anunță că pagubele pricinuite de limile inundații se cifrează numai în Rhenania la 25 milioane mărci.

FOULETON

Melancolie

Când ultimele crisanteme mur-vor albe în grădini și când, în nopțile n'ghetate, cădea-vor stelele...

Roadele cooperatiei

— Evoluția unui important instrument economic —

Mișcarea cooperativă a luat o desvoltare foarte mare în România dela 1893 încoace datorită m'ri multor factori:

1) Stare precare în care se găseau țărani noștri înainte de 1893, când s'au înțemeiat primele bănci populare.

2) Influența unor oameni de stat ca: P. S. Aurelian, D. Butculescu, dr. C. I. Istrate, Emil Costinescu și Spiru Haret.

3) Activității intense a Centralei băncilor populare și a cooperativelor rurale pentru expansiunea ideii cooperatiste și organizarea întreprinderii sub direcțiunile d-ilor: I. G. Duca, G. Cibărianu și Fotin E-nescu.

În România, în a doua jumătate a secolului al 19-lea în urma rededeptării noastre naționale și chiar ca o consecință naturală și imediată a acestei rededeptări.

Primele cooperative constituite de Aurelian sunt „Economia” societate de credit și economie fondată la 1870 și „Concordia” societate de consumațiune, creată în 1873.

Butculescu, a înființat în 1883 o fose: „Cooperatorul” pentru propagarea și susținerea mișcării.

Ideea, n'a prins atât de bine la țară cum era de așteptat. În 22 de ani (dela 1887—1909) numai 100 de societăți au fost create, din cari, la 31 Decembrie 1914, nu mai rămăseseră decât 65.

Ideia de cooperatie, a luat naștere la țară, pentru prima oară în anul 1893, după promulgarea Codului comercial, care stabilea, pentru cooperative un regim de favoare.

Început de la țară, prin cooperative de credit și economie, (bănci populare) cari au jucat mai târziu un rol emancipator foarte mare.

În zece ani până la 1903 s'au înființat 708 Bănci populare. Elanul deli este datorat profesorilor și învățătorilor în primul rând.

La 28 Martie 1903 a fost creată „C.ssa

centrală a Băncilor populare și a cooperativelor rurale.”

În Iulie 1904, numărul Băncilor populare atingea 1422 cu un capital subscris de 10.086.020 lei și capital vărsat 6.850.976 lei.

La finele anului 1905 erau 1849 bănci populare cu 16.800.000 capital subscris și 12.665.824 lei capital vărsat, spartindu-se la 198.411 membri.

În anul 1918, existau în România (Vechiul Regat) 2966 bănci populare cu 630.738 de membri și 186 milioane lei capital vărsat, iar la 31 Decembrie 1924 existau 3956 bănci populare cu 584.034.833 lei capital vărsat aparținând la 847.217 membri.

Începând dela anul 1908, băncile populare s'au grupat în Federație județene pentru cooperatiunile lor să fie mai ușoare.

Cooperativele de producțiune și consumațiune s'au desvoltat la sate, după votarea legii din 1905. Primele cooperative s'au înțemeiat după 12 ani, dela înființarea primelor bănci populare.

La 31 Decembrie 1906 erau 37 de „Obștiți” (cooperative de producție agricolă) la sate. În 1913, se numărău 495 de asociațiuni de fe-ul acesta, având 76.678 membri și 4.289.981 lei capital social, cultivând 375 mii Ha de pământ, luat ca arenda.

După înfăptuirea reformei agrare, acest gen de asociațiuni își pierdea importanța pe care o avea înainte de războiu.

În ce privește cooperativele de consum, erau la 1 Ianuarie 1919, în număr de 412 cu 20.660 membri și 2.200.000 lei capital vărsat.

Cooperative de producție erau la acea dată (1 Ianuarie 1919) 755, cu 40 mii de membri și 4 milioane jum. lei capital vărsat.

După genul de producțiune avem atunci 412 cooperative de consum și vânzare în comunitate, 23 brutării, 23 mormi, 26 exploatări de masăi agricole, 11 lăptării, 17 exploatări de mine, cariere și ape minerale: 21 pescării și viticultură și 222 de întreprinderi forestiere.

Pentru a face față novelor condițiuni economice și sociale, vechea Casă Centrală fu mărită în vederea înfăptuirii expropriierilor și împărțirii pământurilor la țărani, și luă numele de „Casa Centrală a Cooperatiei și Improprietării.”

Această Casă Centrală se împărțea în 3 secțiuni:

- 1. Centrala băncilor populare. 2. Centrala cooperativelor de producțiune și consum și 3. Centrala asociațiunilor și exploatărilor agricole.

Fiecare, din cele trei secțiuni, este constituită pe principiul colaborării statului la mișcarea cooperatistă.

La finele anului 1924, situațiunea societăților cooperative de consum, vânzare și

Noi vom pleca în taină fruntea și genele înfiorate, iar sufletele noastre, poate, vor plânge fără să știe... Tot mai departe, mai departe, în lungi străguri... S'or eră pasările verii, ca o pierdută bucurie...

GEORGE DUMITRESCU.

Iernile din copilărie

Mi le aduc aminte adeseori, dar mai cu seamă, în zilele primilor fulgi de zăpadă și ale primelor roate de ciorci toțtare...

Era într'un ungher al județului Teleorman, la întâiurea a două păraie, lenese și prizărite, în timpul verii, dar umflată și primejdioasă, la topital zăpezilor.

Mărețu era ierna între aceste păduri

rărite și între cele două ape, cari adunau subț gheață mânia din primăvara apropiată! Mi-aduc aminte că spre răsărit de conacul nostru era o grădină de zarzavat, despărțită de curte cu șanț adânc și pe coasta șanțului era un gard de mărcini.

Când se pornea viscolul, curte se unea cu grădina. Un pod încoval și fantastic acoperea șanțul și gardul. Numai sfârșurile mărcinilor mai arătau, cu o linie slabă, unde zace îngropată împletitura lor.

Acest pod care modifica topografia a curței noastre, ori mai bine care însemna o biruință a vrăjilor și a închipirii asupra realității — a fost prima mea trampină spre fantastic și spre necunoscut.

O vedeam departe, sub sitele cari cerneau alb și sub norele capricioase ale ciorrilor flămânde, dar o vedeam și lângă mine, în fiecare zi, la copaci groși și rămușori, pe cari li sfărânam ferăstrău și toporac.

Era plină de spaimă căci știam că în inima ei, se ascund ha-tele de lupi, din era

Economice.

Pădurile României în 1925

Una dintre cele mai importante dintre bogățiile țării către care privește ochii tuturor oamenilor de bine sunt pădurile.

Exploatarea intensă și prea accelerată practicată în pădurile din vechiul regat, până la declararea marelui război, a diminuat enorm fondul pădurilor de stejar și reșinoase. Fapt destul de semnificativ, este că în 1916 importam lemn din Transilvania.

Războiul a distrus o parte din pădurile care au fost situate atât în zona frontului, cât și în spatele frontului pentru nevoile populației, iar insecta „Tomiscus Typographus” a făcut mari ravagi în masele de reșinoase dela munte.

Pădurile din teritoriile alipite, cu excepție ale Bucovinei, nu reprezintă acea mare importanță ca masă forestieră la care ne așteptăm deși ca suprafața sunt de 2 ori mai mari ca cele din vechiul regat.

Căci în Ardeal pădurile particularilor formau majoritatea. Statul având foarte puțin și nefiind supuse regimului silvic s'au exploatat fără respectarea normelor științifice. De unde la început se credea că prin încorporarea pădurilor din provinciile alipite patrimoniului forestier se va mări ca masă, lemnoasă realitatea ne-a dovedit contrarul. În această privință este caracteristică observația M. S. Regelui Ferdinand I care încă dela 5 Martie 1905 adică de acum 20 ani, când în calitate de principe de Coroană, a spus la o conferință a Soc. „Progresul Silvic”, următoarele:

„S'a păcătuțit mult prin exploatarea puțin chibzuită a pădurilor!

Acel care pune toporul la tulpina unui arbore, nu trebuie să uite că el pregătește sicriul agriculturii!”

A venit apoi reforma agrară care pentru crearea de izlazuri comunale a sacrificat din suprafața pădurilor României peste 867.000 hectare de păduri, adică cam 12% din întreaga suprafață păduroasă aflată la 1 Ianuarie 1919.

Corpul silvic conștient de eventualitatea unei mari pierderi pentru economia țării a început a reacționa.

Inginerii silvici din comisia superioară vamală și import, au fost cei dintâi cari au putut convinge comisia și au realizat restricții severe la exportul stejarului, stejar care s'a impuținat nu numai în România dar chiar în Europa.

Aceiași ingineri silvici caută a arăta opiniei publice, că exportăm anual peste de 2 ori mai multe vagoane de cherestea de brad decât ar fi normal și caută a imuna maximizarea exportului bradului la 50.000 vagoane anual, căci din datele statistice rezultă că în 1923 am exportat 97.000 vagoane în 1924 am exportat 98.000 vagoane, iar în 1925 am trecut de 110.000 vagoane.

În România avem de 4 ori mai multe fabrici de cherestea decât ar fi normal să existe în raport cu rezerva pădurilor de brad ce mai posedăm și din care fabrici 95% sunt în mâinile străinilor.

Un început bun au fost și sunt cooperativele forestiere, înfăptuite pe ici pe colo, pentru a neutraliza monopolul industriei lemnului, care e în mâinile străinilor.

Trebuie menționat apoi și faptul că două mari așezăminte istorice forestiere: Fondul grăniceresc dela Bistrița, Nasăud și Comunitatea de Avere dela Caransebeș, au devenit autonome, și vor fi două puncte puternice de naționalizarea industriei forestiere în Ardeal.

Nu trebuie să uităm însăși că autoritățile silvice dau astăzi o deosebită importanță problemei regenerării pădurilor și că chiar semința de molift se recoltează azi în țară, nemai fiind tributari străinătății.

M. P. Florescu
inginer inspector silvic.

Urcarea taxei de scot la New-York

Londra. — Banca federală de rezerve din New York a urcat scotul său dela 3 jum. la 4 procente.

Pentru stabilizarea monedei din Danemarca

New York. — Banca Națională a Danemarcei lovește războiul unuia credit de 40 milioane dolari care îi va fi deschis anul acesta de „Bankers Trust Company” din New-York, în scop de a stabili schimbul monetar.

—00—

Devizele și valuta.

Rador, 9 Ianuarie 1926

BURSA:		
Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123.25	123.25
Amsterdam	208.10	208.15
New-York	517.75	517.75
Londra	2511. —	2511.25
Paris	1932. —	1977.50
Milano	2090. —	2090. —
Praga	1532.50	1532.50
Budapesta	72.55	72.55
Belgrad	917.50	917.50
București	235.50	235. —
Varșovia	64.50	65. —
Viena	72.95	72.95

Cursul devizelor București

pe ziua de 9 Ian. 1926.

	Cerete
Paris	8.58
Berlin	53. —
Londra	1079. —
New-York	221. —
Italia	9. —
Elveția	42.85
Viena	31.25
Praga	6.58
Budapesta	—

Valute:

	Cerete	Oferite
Napoleon	810. —	—
Elvețieni	42. —	—
Mărci	51.50	—
Leva	355. —	—
Lire otomane	113. —	—
Sterline	1065. —	—
Francezi	8.75	—
Italieni	9.10	—
Drachme	2.65	—
Dinari	3.90	—
Dolari	221. —	—
Marca poloneză	—26. —	—
Coroane austriacă	—31. —	—
„ maghiară	—31. —	—
„ cehoslovacă	6.50	—

Nr. G. 10306—1922.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorei mixte Arad, No. de mai sus, 1 ge'au, 1 ferestru și alte obiecte prețuite în suma de Lei 850 cuprinse în favorul lui Aufrecht Maximilian contra urmăritului pentru suma de Lei 329 capital, interese de 5% dela 15/VI 1921, precum și speșele stabilite până în prezent, se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Doamna Balasa Nr. 165, în ziua de 25 Ianuarie 1926 la orele 3 d. m. — conf. art. de lege LX § ul 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale. (2439)

Arad, la 29 Dec. 1925.

Exec. judec.: GH. CIUPULIGA.

Inserții se primesc la Administrația ziarului

Prețuri foarte moderate din cauza sezonului înainta p altoane pt. dame 120 cm. lungime, complet captușit, fason modern din postav de Brunn dela 925. — Lei în sus la firma de modă **VANDOR** Arad, Strada Meșianu. (fost Forray ucca) (218.)

Alexandru Knapp întreprindere pentru vopșirea și curățirea chimică a stofelor Arad, Str. Episcopul Radu (fost Magyar u.) No. 10. (2186)

Cele mai moderne instalații de apeducte și canalizare, în orașe de provincie, apeducte de case, instalații de scaldă pregătește

MARTIN WEISZ

instalator de apeducte și canalizări. Reparații se execută prompt și eștin Arad, Strada Unirei No. 14, (Palatul Ortutay.) (2237)

Mai eștin și mai bine vopșește și curăță „FIX” întreprindere pentru vopșirea și curățirea chimică Uzine: Str. Gheorghe Ionescu Nr. 5 (f. Károlyi-u.) Locuri aduătoare: Meszariș prăvălie de mărunțșuri Reg. Ferdinand No. 39. S. Fisch prăvălie de mărunțșuri Banatului No. 5. Surorile Kiss prăvălie de mărunțșuri Str. Emilian No. 3. Leszay prăvălie de mărunțșuri Str. Brătianu No. 8. (2322)

Onor. D-lor

Exportatori și Importatori

cu onoare aducem la cunoștință, că cedând dorințelor manifestate din mai multe părți, cu începere dela 10 crt. vom înființa un birou de Expediție EXPORT și IMPORT în Arad, Bulev. Regina Maria. Nr. 18 în localul Conc. Cassei de Bilete C. F. R. din oraș în Casa Cassei Centrale de Păstrare.

Biroul nostru posedând specialiști în bransa VAMALA și de Cale Ferată, asigurăm pe Onor. noștri clienți că vor fi serviți cu cea mai mare conștință.

Scrisorile de trăsura D-lor clienți vor fi recalculate gratuit. (2440)

RAPID
Export-Import.

Albituri, lucrări de mână, cio-rapi, mănuși pt. bărbați și dame cea mai eștină sursă

Efectuiază imprimarea pânzăturilor și cu materialul clienților

S'A DESCHIS filiala de blănuri alui **LUDOVIC JANKY** în Arad, Strada Eminescu (f. Deak Ferenc-u.) 6, unde pe lângă pânze foarte eștine se pot cumpăra blănuri, bunzi și paltoane de

Banca Generală

(1564) a județului Arad Soc. Anon.

Arad, Strada Alexandri Nr. 1.
TELEFON 8-34. TELEFON 8-34.

Face orice fel de operațiuni de bancă și bursă pentru țară și străinătate

Scrisori de credit asupra țării și străinătății.

Primește depozite spre fructificare.

Imprumuturi pe gaj de mărfuri și efecte etc.

Scout, reescont, incasări și plăți în toată țara.

Schimb de monede.

Mica publicitate

Banca Românească Sucursala Arad, caută dactilografă bună cu practică de Bancă. De preferință, să cunoască limba germană sau franceză. Ofertele se pot prezenta Direcțiunei Sucursalei între orele 9—12/2. (2435)

De vânzare o prăvălie mixtă cu licență de beuturi spirituoase limitată, pe stradă cu mare circulațiune. Cu locuință dinpreună și un magazin. Arad, Str. Bucur 19.

!!!
Dacă doriți a cumpăra din un mare asortiment cercetați firma de cărți de compozițiuni muzicale și arte grafice, librăria lui **KERPEL ARAD**, Bulev. Regina Maria No. 12. — Desființându-se mai multe librării ne aflăm în situația să vindem pe prețuri moderate. Cărți cu ilustrațiuni, cărți de povești, cărți pt. tineret dela 30 Lei în sus și toate noutățile literare și musicale. Un stoc mare de cărți se vind ieștin. (2427)

Comisia Economică.

No. 32376/1925. (2434)

Publicațiune de licitație publică

Comisia Economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține licitație publică la 22 Februarie 1926 orele 4 p. m. în localul D-lui consilier economic (Primăria etaj I. ușa 104) vinderea pe veci a unui teritoriu de 150 st. pătrați situat în colonia Țiganilor Strada Șezătoarei Nr. 15.

Prețul exclamării este Lei 22.000. Vadiul de 10% după prețul exclamării, este a se depune în numerar, sau libelul eliberat de vreuna din instituțiunile financiare, sau hârtii

de valoare garantate de St. mâinile Comisiunei care ține lic. La licitație se poate co (participa) numai cu oferte în Ofertele în scris închise și sigilate, se vor prezenta ceperea licitației și numai atunci vor lua în considerare, dacă of. declară că cunoaște și acceptă dițiunile de licitație.

Adjudecațiunea se va ține cătră Consiliul Comunal, în de 24 Februarie 1926 la ora a. m. în sala mică de șed. Primăriei.

Condițiunile de licitație și de sarcine se pot vedea la consilier economic, în orele de viciu.

Supraoferte nu se primesc Licitatiunea se va ține în con-tate cu articolul 72—80, din asupra contabilității publice.

Arad, din ședința Comisiunii nomice a orașului cu drept de cipiui ținută la 4 Ianuarie 1926

COMISIA ECONOMICA

Nr. 2656/925.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință geș că pentru asigurarea încălzirii calurilor de „prăvălie” afițote Palatul-Domeniilor (Str. Gh. Nr. 2) se va ține în zi-a 10 Ianuarie 1926 la orele 10 licitație publică. Oferte tinac închise, sigilate și însoțite tr garanție de 10 la sută din vate chiriei anuale oferite se vor Serviciului subsemnat. Tot acșo vor da lămuriri asupra condiți speciale. Primirea ofertei este o-tul Ministerului de Agricultu Domenii.

Arad, la 5 Ianuarie 1926.

Avocat Șef: Dr. Vasile Avram

a Serviciului Contal Regional din Arad

(2424)

Victor Bogdănszky, Arad // Depozitul în comision de implătituri a firmei „Haidenschafter Spinn Tigli di Iacob Brunner” Trieste.

Sticlăria STEIN IOSIF Arad, Strada Eminescu No 13, (fost Deak Ferenc ucca), pregătește mai eștin și mai frumos tablouri cadrate struite, tot acolo se pot procura eștin mărfuri de porcelan și sticlărie. Seaviciu prompt.

Cari doresc să edifice de primăvară, edifice simple și în stilul cel mai modern, întreprinde **Tritthaler Francisc** Arad, Strada Coșbuc (Wesselényi No. 15.

Fleiszig & Hirschfeld Magazin de: Mărunțșuri, galanterie și țesături engros Arad, Bulev. Beg. Ferdinand 25 (f. Boros Béni-tér